

הלכות ציצית יחזים

ומכל מקום כיון שיש חולקין על סברא זו¹² לכן אם הסרונים או הכר של צמר יעשה קרן אחת עגולה¹³ כדי לפטור מן הציצית לדברי הכל:

ז מאימתי מברך על הציצית יש אומרים¹⁴ משיכיר בין תכלת שבה ללבן שבה שנאמר וראיתם אותו משעת ראייה והכרת התכלת מתחיל החיוב¹⁵.

יש אומרים¹⁶ דשעת ראייה נקרא משיעלה עמוד השחר שאו יכולים לראות את הציצית ואע"פ שאינו מכיר בין התכלת שבה ללבן שבה יכול לברך עליה דכבר הל עליה שעת החיוב וכן נוהגין¹⁷.

ומ"מ טוב ליהדר לכתחלה שלא ללבוש את המלית בברכה עד שיוכר בין תכלת שבה ללבן שבה?¹⁸

ז המתעמף בציצית קודם שיעלה עמוד השחר כגון בימי הסלחות לא יברך עליה?¹⁹ ולכשיאור היום ימשמש בציציתו ויברך עליהן משום דהממשמש הוא כאלו לובשן עכשו²⁰ ואם לא ימשמש בהן אין שייך לברך עכשו על מה שלבש כבר²¹ קודם שעלה עמוד השחר:

ח אם מתעמף בציצית²² אחר שהתפלל תפלת ערבית²³ לא יברך עליהן שהרי כבר עשה לאותה שעה לילה בתפלתו²⁴ אבל אם עדיין לא התפלל יוכל לברך עליהן²⁵ עד צאת הכוכבים²⁶:

י"א זמן ברכת ציצית וכו' ג' סעיפים:

א אין חייב להמיל ציצית אלא במלית שרוצה ללבושה²⁷ שנאמר²⁸ אשר תכסה בה אבל אם אינו רוצה ללבושה אינו חייב להמיל בה ציצית ולפיכך העושה ציצית במלית שרוצה ללבושה לא יברך כלום בשעת עשייה²⁹ לפי שאין גמר המצוה בשעת עשייה אלא בלבישת המלית³⁰:

לג ראה לעיל ס' ח סוף סוף ג.
לד תרומת הדשן ח"ב סי' קכא. רמ"א סוף א.
לה כבעור יום. וראה לעיל ס' ג.
לו ראה גם לקמן סי' ל ס"ה. סי' קח ס"ה. סי' קפח ס"ה.
לז רמ"א ס"ק ד.
לח ובבב"ש הוי ס"ס, סי' יום וס' כמות יום בגולה חייב בציצית. ובספרו ד"ה אין לברך ב' ללא יברך אחר תחלה השקיעה. ועי' שער הבולל פג"ז סק"ג. כדי השלחן ס' ו סק"ג. פסקי הדמור אות מב. ולענין תפילין ראה לקמן סי' ל ס"ד וש"נ. וראה אהל' שם ז ע' רלח"ט.

סימן יט

א מור. שו"ע סוף א.
ב דברים כב, יב.
ג גמרות מב, א. מור וש"ע שם.
ד היינו ברכת לעשות ציצית וכו"ל.
ה גמרות מב, ב. עולת תמיד ס"ק ב. מור ומ"א ס"ק א. ועי' ראה לקמן סי' תרגא ס"א לענין סוכה. סי' רסג קו"א סק"ג. ולענין ברכת שהחיינו בעת המלית הציצית ראה לקמן סי' כב ס"א.

כד תוספת גמרות נ"א, א (סוף ד"ה תכלת).
כה רמ"א (שם), ובספרו ד"ה מלבושים שלנו כתב "וכן המכסה (קאלדר"ע) שמתכסין בו כשישן כיום אף אם עיקרו מיוחד ללילה יש לעשות בו קרן אחת עגולה לפטור מן הציצית לדברי הכל" ולא חילק בין צמר לשאר מינים. וראה פסקי הדמור אות מ. העו"כ תשמח ע' 62.
כו רמב"ם הלכות ציצית פ"ג הל' ח"ה. מור וש"ע סוף ג. וז"ה בספרו ד"ה אין לברך. וראה גם לקמן סי' נח ס"ז. ובספרו שם הוסף: "יש אומרים שהוא כדי שיראה את חבריו הרגיל ואינו רגיל בחינות ד' אמות ויכריז" (משמע שהוא שיעור אדר), ולא הביא שם את דיעה הב' דלקמן. ועי' ח"י צ"צ ג. א שלפי דעת הרשב"א רלאו שיעור א' הוא עם שיכיר חבריו, וכן זה הוא אחר משיכיר חבריו כ"ל דלקמן רס"ל ל ובס"י נח ס"ב. וראה קרן ליהר אהל' ס' ד.
כז לבוש סוף ג.
כח ורדכי פרק ב' במגילה (רמז תתא).
כט רמ"א סוף ג.
ל אלי רבה ס"ק ד.
לא תשב"ץ סי' קלב. רמ"א סוף ג. וראה גם לקמן סי' ל ס"ל לענין תפילין.
לב ש"י גמרות ל', א ד"ה ממשמש. תוספת שם ד"ה וכשניע. כ"י סי' ת. ראה גם לעיל סי' ח ס"ב וש"נ.

הלכות ציצית י"ב

עה

ב עשה מלית לצורך הכריכים אע"פ שלובשה לפעמים בחייו א"צ להטיל בה ציצית כיון שעיקרה אינה עשויה אלא להתכסות בה בשעה שפטור מן הציצית¹ הוי ליה ככסות המיוחדת לילה שפטור מלהטיל בה ציצית אפילו אם לובשה בוים.

ולדברי האומרים² שכסות לילה חייב להטיל בה ציצית אם לובשה כיום הוא הדין כאן חייב להטיל בה ציצית אם מתלבש בה בחייו.

ומאחר שלא נתברר לנו הלכה בדברי מו' לכן ישול בה ציצית³ אבל לא יכרך עליה:

ג מוכרי כסות מותרים ללבוש מלית שאינה מצוויצת⁴ כיון שאין כוונתם להנאת לבישה אלא כדי להראות ללוקחים מדת המלית.

אבל אסור ללבוש מלית שאינה מצוויצת כדי להעביר את המכס שאין נוטלין מכס מן המלבושים שהרי נהנה הוא בזאת הלבישה ומתכין הוא לכך שעל ידו הו' אין נוטלין ממנו מכס:

כ דיני לקחת ומכירת מלית וכו' סעיפים:

א הלוקח מלית מצוויצת מישראל הרי זה בחזקת כשרות⁵ לפי שכל ישראל בקיאים בהכשר תוקן עשיית הציצית⁶:

ב הלוקח מלית מצוויצת מתגר נכרי אפילו אינו תגר למכור מליתות אלא הוא תגר לשאר סחורות⁷ ואומר שלקח מלית זו מישראל עם ציציותיה⁸ נאמן דחוקה על התגר שאינו משקרו שאם ימצא בדאי בדבר אחר לא יאמינוהו בדברים אחרים.

ואין סומכין על חזקה זו אלא כשמוכר מלית מצוויצת כהלכתה⁹ דיש עוד צד להקל משום דאין דרך הנכרי לרע האך עושין ההוליות והקשרים ומסתמא לקחה עם ציציותיה מישראל אבל אין לוקחין ציצית שאינן תלוין במלית מנכרי אפילו הוא תגר שמא הוא עצמו מוואן או שזרין¹⁰:

ג השולח ציצית לחבירו ביד נכרי צריך שיחתמנו חותם בתוך חותם ועל דרך שנתבאר בי"ד סי' ק"ח¹¹ לפי שיש לחוש שמא יחליף הנכרי בחומין אחרים שלא נמנו לשם ציצית.

כמה דברים אמורים כשהוא בענין שיהנה הנכרי בחליפין אבל אם לא יהיה לו הנאה כלל מחליפין אין חוששין שמא יחליף הנכרי כדי להכשיל את ישראל:

ד וכל זה כששולח חומין שאינן שזרין¹² או אפילו הן שזרין אלא שאינן מופסקין לר'

ב ראה נימוקי יוסף הלכות ציצית (הובא בב"ח). עולת תמיד ס"ק א.
ג מור. שריע שם.
ד בי"ד (הובא במ"א ס"ק א).
ה רמ"א סעיף א.
ו בי"ד (הובא במ"א שם).
ז ת"א (שם).
ח בי"ד.
ט ת"א ס"ק א.
י סעיף א.
יא ת"א שם (ועי' מחצית השקל שם).

1 מנחות מא, א. שריע סעיף ב.
2 נימוקי יוסף הלכות ציצית (הובא בב"ח). שריע שם.
3 נימוקי יוסף שם.
4 לעיל סי' יח ס"ב וש"נ.
5 עולת תמיד ס"ק ג. ת"א ס"ק ב. וראה גם לעיל שם.
6 יא הנחת ר' אברהם אופנהיים בבאר היטב (דפוס אמשטרדם תקכ"ט ואילך) ס"ק ג.
7 יב ת"א ומחצית השקל שם.

סימן ב

א. מור. שריע סעיף א.